

Hai phút mà bất tử

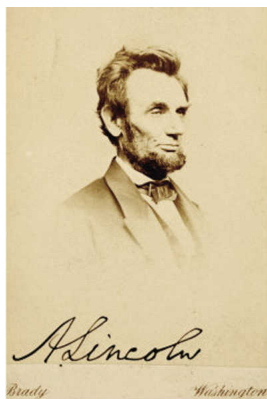
Tác Giả: Viên Linh

Thứ Sáu, 18 Tháng 11 Năm 2011 07:12

“Bài phát biểu của Tổng Thống A. Lincoln trong lễ khánh thành Nghĩa Trang Quốc Gia sẽ sống mãi trong biên niên sử của con người.”

'Gettysburg Address' của A. Lincoln

Vào ngày 19 tháng 11, 1863, một Nghĩa Trang Quốc Gia được khánh thành tại Gettysburg, Pennsylvania, nơi xảy ra trận đánh quyết định trong cuộc Nội chiến Hoa Kỳ, trong đó Nam quân (Confederate Army) đã bị nhúng cõ hai bên đều thiệt hại nặng nề và nhân mạng, trận đánh diễn ra trong ba ngày: 1, 2 và 3 tháng 7 cùng năm, tổng số lên tới con số không thể tưởng tượng nổi: 53,000 người thiêu hủy.

Chức Tổng Thống Abraham Lincoln.

Cả thế kỷ sau, chúng ta có một con số chính xác, song theo một cuốn sách đáng tin cậy (1), thì Bắc quân (Union Army) có 23003 thiêu hủy, trong đó 3072 người chết, 14497 bị thương, 5434 mất tích hay bị bắt. Nam quân có 20451 thiêu hủy, trong đó 2592 người tử trận, 12707 bị thương, 5150 mất tích hay bị bắt. Chắc chắn những con số này không chính xác, vì Nam quân nói họ chết bởi chiến trận 770 thiêu hủy binh trong khi giám đốc binh viện quân đội Hoa Kỳ (militarist) cho biết danh sách Nam quân ghi tên đi tử trận là 6082 người.

Nghĩa Trang Quốc Gia Gettysburg được thành hình trên đồi Cemetery Hill, cách vùng đất phía Nam quân một giờ lái xe, nơi các ngàn xác chết đã được chôn vùi vài tuần lễ ngay đầu tháng 7, trong đó những nấm mồ quá nặng đã bị mưa dầm làm trồi lên các xương cốt. Tất cả bang Pennsylvania kêu gọi và được 18 tiểu bang khác đóng góp để xây nghĩa trang này. Trong khi các ngàn thiêu hủy bốc lên, di chuyển tới nơi an nghỉ mới trên đồi, ngày khánh thành được định là ngày Thứ Năm, 19 tháng 11, 1863; người đọc bài diễn văn chính là Edward Everett, nguyên tổng thống Ngoại Giao thời Tổng Thống Millard Fillmore (1800-1874), vị nguyên Đệ Nhất Harvard và thiêu hủy nghề sĩ, tổng là người phó tổng thống trong liên danh đệ nhất nghề nghiệp và Tổng Thống Abraham Lincoln. Người ta có gọi một thiêu hủy tại Tòa Bạch Ốc, không đúng là Tổng Thống Lincoln sẽ

Hai phút mà b t t

Tác Giả: Viên Linh

Thứ Sáu, 18 Tháng 11 Năm 2011 07:12

m n đi m n i:

“B n l ng k và b y năm tr c đây (3) ông cha chúng ta đã mang t i l c đ a này m t tân qu c gia, hình thành trong T Do, và c ng hi n đ xu t xác đ nh r ng m i ng i sinh ra đ u Bình Đ ng. (4)

“Ngày nay chúng ta lâm vào cu c n i chi n l n, chúng ta đang th thách xem qu c gia - b t c qu c gia nào t ng đ c sinh ra nh th và t ng đ c khai sáng nh th - s sinh t n ra sao. Chúng ta g p nhau n i đây trong m t tr n đánh vĩ đ i c a cu c chi n đó. Chúng ta đã t i đây đ khánh thành m t ph n đ t c a tr n đánh làm n i an ngh cu i cùng cho nh ng ng i đã hi n cu c đ i c a h cho đ t n c đ ng đ t n c có th t n t i. Đó là đi u thích h p cho c hai bên chúng ta và chính đáng đ chúng ta th c hi n.

M t em bé nhìn t ng c T ng Th ng Abraham Lincoln t i vi n b o tàng Gettysburg, Pennsylvania. (Hình: Tim Sloan/AFP/Getty Images)

“Nh ng trong m t nghĩa r ng h n, chúng ta không th khánh thành - chúng ta không th cúng hi n - chúng ta không th thánh hóa - ph n đ t này. Nh ng con ng i dng c m, s ng hay ch t, nh ng con ng i chi n đ u, n i đây, đã hi n dâng v t xa h n quy n l c nghèo nàn c a chúng ta, cho dù đ thêm vào hay đ b t đi. Th gi i s ít đ ý, không nh nhi u h n, nh ng gì chúng ta nói ở đây, nh ng s không bao gi quên nh ng gì h đã làm ở đây.

“Đó là cho chúng ta, nh ng k đang s ng, thay vì khánh thành ở đây nh ng vi c làm ch a hoàn t t nh ng gì h đã hoàn t t, cho t i bây gi , b i không m t ai gánh vác. Đó là thay vì cho chúng ta ở đây đ khánh thành nh ng nhi m v to tát còn l i tr c m t, đ t nh ng cái ch t danh đ kia chúng ta gia tăng s c ng hi n cho nh ng m c đích h đã cho đi toàn th s c ng hi n l n nh t cu i cùng - đ ng chúng ta ở đây ki n toàn t i đa h u cho nh ng t sĩ đã ch t không u ng phí; đ qu c gia này s tái sinh trong t do, và chính quy n này s là chính quy n c a ng i dân, b i ng i dân, cho ng i dân, và s không bi n kh i m t đ t.” (B n chuy n ng c a Viên Linh)

Chú thích:

(1) Harry Hansen (1961): *The Civil War*, Bonaza Books, New York.

(2) Douglas L. Wilson (2006): *Lincoln's Sword: The Presidency and the Power of Words*.

(3) Nguyễn văn: “Four score and seven years ago...” Score: 20, có th gi i là l ng k , Lincoln mu n nh c đ n năm 1776, Hoa K tuyên b đ c l p kh i Anh qu c, và tinh th n B n Tuyên Ngôn Đ c L p c a Hoa K .

(4) Có ý nh c đ n B n Tuyên Ngôn Đ c L p 4 tháng 7, 1776 c a Hoa K .